

La Fundació Ramon Llull dóna passaport andorrà als Països Catalans

Andorra, Catalunya i les illes Balears van escenificar la setmana passada a Ordino el compromís d'unitat catalana amb vista a la projecció exterior de la llengua i la cultura catalanes, amb l'acte de creació de la Fundació Ramon Llull, organització de caràcter internacional amb seu social a Andorra. Amb tot, aquest compromís s'ha de materialitzar ara en qüestions pràctiques a partir de l'aprofitament de la condició d'estat sobirà que té Andorra i que posa a l'abast dels territoris de parla catalana. L'objectiu? Arribar més enllà d'on s'ha arribat fins ara, cadascú per la seva banda. Això va quedar palès en els parlaments del ministre de Cultura andorrà, Juli Minoves, i els dos vice-presidents de la nova fundació: el vice-president català, Josep-Lluís Carod-Rovira, i el conseller de la presidència balear, Albert Moragues.

El Principat d'Andorra té la voluntat d'imprimir a la fundació un caràcter totalment apolític. D'aquesta manera, Minoves va recordar que "les portes són obertes" per a integrar en aquesta institució internacional les organitzacions de qualsevol territori de parla catalana que vulgui treballar en la mateixa direcció. Així doncs, i d'acord amb la vocació apolítica del nou instrument, es va convidar a participar-hi institucions del País Valencià, Catalunya Nord i l'Alguer, on ja hi ha organismes que han mostrat interès a adherir-se al projecte, que neix amb la voluntat d'anar més enllà dels aspectes pròpiament culturals i incidir en la dimensió econòmica. Tant Minoves com Carod-Rovira van parlar d'un projecte "modern" que vol trobar "un espai per al català en els mercats internacionals". De fet, per a Carod-Rovira, "avui dia res no es pot concebre sense tenir en compte el mercat". I aquest és un dels pensaments que guiarà l'acció de govern d'aquesta nova fundació, presidida pel cap de govern d'Andorra, Albert Pintat.

Així doncs, a efectes pràctics, la nova organització adreçarà els esforços

Deslliurats de la cotilla de l'estat espanyol, Andorra, Catalunya i les illes Balears han signat els estatuts de la Fundació Ramon Llull, amb seu al principat pirinenc, el primer instrument internacional per a projectar la llengua i la cultura catalanes a tot el món sense passar pel ministeri espanyol.

a conciliar cultura catalana i "progrés econòmic", segons que va afirmar Carod-Rovira, amb referència a les

oportunitats que s'obren a la llengua i a la cultura catalanes a tot el món. A aquest fet també hi contribuirà la gran

El conseller de Presidència del govern balear, Albert Moragues; el ministre de Cultura d'Andorra, Juli Minoves; i el vice-president de la Generalitat de Catalunya, Josep-Lluís Carod-Rovira.

demanda d'ensenyament de català a l'exterior, que amb el temps, i a través de la fundació, ampliarà l'oferta. L'objectiu és augmentar el nombre de lectorats de català en universitats de tot el món, que actualment és de 162. Andorra ja va anunciar que, a banda del lectorat que té a Praga, ben aviat veurà la llum una nova plaça en un centre universitari dels Estats Units. El principat pirinenc, aprofitant la condició d'estat sobirà, també posarà a disposició dels objectius de la fundació les delegacions diplomàtiques que té a diverses capitals europees i nord-americanes. Actualment aquestes seus ja són utilitzades com a punt de difusió de la cultura andorrana.

Prestigi d'estat al català. La idea de crear aquesta fundació va sorgir arran de la participació d'Andorra i les illes Balears a la Fira de Frankfurt. Les bases per al nou instrument s'havien

posat mesos enrere, en una cimera de tots tres governs al santuari de Cura a Mallorca, i el cycle es va tancar finalment a Andorra la setmana passada. "Aquest és un bon moment per a la nostra cultura", va dir Minoves, "perquè tots plegats treballem per a atorgar a la nostra llengua el prestigi d'estat que es mereix". El ministre andorrà va voler deixar de banda especialment qualsevol diferència política per posar èmfasi en el caràcter perenne de la institució, cridada a defensar la cultura comuna dels territoris de parla catalana al marge de qualsevol nova orientació política que puguin prendre els governs respectius. Hi ha en joc, segons Minoves, la llengua i els trets identitaris que agermanen els diversos països. En aquest sentit va recordar l'exemple d'Andorra on, malgrat que el català n'és l'idioma oficial, l'ús social se situa en un 29%. Carod-Rovira, en qüestió lingüística, va admetre que caldria convertir el català en un instrument que fes fluir amb facilitat "l'ascensor social" als diferents territoris catalans, de manera que els nous parlants de la llengua trobessin profitós el coneixement del català i poguessin arribar a identificar-s'hi. Dotar d'utilitat l'idioma és, doncs, un dels objectius primordials de la Fundació Ramon Llull.

Esquivar Espanya. La impossibilitat d'inscriure Andorra al consorci de l'Institut Ramon Llull (IRL), sotmès a dret espanyol, ha conduït a aquesta fórmula que sembla donar més embranzida a qualsevol iniciativa que hagués pogut emprendre abans en solitari el consorci català. "Aquesta fundació –va assenyalar Minoves– es fa amb l'objectiu de poder incorporar Andorra a tots els esforços, però, a més, cal destacar que el Principat és un territori neutral, que pot servir de lloc d'encontre dels diversos territoris de parla catalana que tenen la llengua catalana com a pròpia." Els municipis valencians que van anar a Frankfurt, i institucions de l'Alguer i de Catalunya Nord ja han mostrat interès a afegir-s'hi. La porta també queda oberta per al País Valencià, segons que van expressar a l'uníson Minoves, Carod-Rovira i Moragues en l'acte fundacional.

D'una altra banda, el vice-president de la Generalitat de Catalunya, Josep-

Lluís Carod-Rovira, va manifestar que el naixement de la fundació és només la part visible "d'una història d'èxit, de confiança, seriositat, voluntat i ambició", que va arrencar a la Fira del Llibre de Frankfurt, experiència que ha servit per a "teixir un espai de complicitat absoluta", concretat amb la declaració del santuari de Cura, on es van fixar les bases de la fundació.

Amb el model de Frankfurt al cap, ara els membres de la nova fundació pensen a repetir l'experiència a la Biennial de Venècia que es farà l'any vinent. Andorra ja ha començat a moure els fils i ben aviat tècnics del Ministeri de Cultura aniran a la ciutat italiana per fer una visita tècnica al pavelló que podrien llogar amb vista a la gran cita de l'art. Minoves va manifestar que participar-hi és una voluntat del govern andorrà i que amb la Fundació Ramon Llull es podrà establir alguna mena de "coordinació", si bé no va detallar més. Carod-Rovira havia anunciat a la Fira de Frankfurt que Catalunya hi seria convidada. A Andorra, però, no va avançar més detalls d'allò que havia revelat Minoves, tot i que va deixar entendre que Catalunya podria anar a la Biennial dins la fundació.

La fundació, que presideix el cap de govern andorrà, té la seu institucional a Andorra, provisionalment al Ministeri de Cultura, si bé el ministre va dir que es buscarà un emplaçament "emblemàtic" durant aquests mesos vinents. La base d'operacions continuarà essent la seu de l'IRL a Barcelona, segons que va garantir Carod-Rovira. De fet, inicialment la direcció de l'ens l'exercirà el director de l'IRL, Josep Bargalló. La institució s'ha creat amb un capital fundacional de 100.000 euros, 35.000 dels quals els aporta Andorra i 65.000 el consorci de l'IRL. Per una altra banda, Moragues va manifestar que les illes Balears tornaran a l'IRL d'aquí a dos mesos, temps necessari per a efectuar els canvis legals que ho facin possible. El política balear va afegir que des del seu govern hi ha plena identificació amb els objectius de la nova fundació, perquè la intenció és "desterrar les estratègies d'enfrontament a partir de la llengua i el fer bandera del bilingüisme excel·lent".

Joan Antoni Guerrero

